ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 65 ◆ Четвер, 4 квітня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

В уяві своїй, та й не тільки своїй, ми — декорована нація. Все одно як ото північноамериканські індійці у бойовому вбранні з орлиним пір'ям, або — як шотландці у своїх спідничках замість штанів.

Що ж, це — нормально, це навіть може бути модно.

Але є одна річ...

Вона цілком реальна, однак невидима.

І по ній можна впізнати українця — навіть якщо на ньому бездоганний костюм від Кардена, чи бойове вбрання команча, чи та ж шотландська спідничка.

Це — пісня. Навіть якщо той, гіпотетичний, українець не пам'ятав її до кінця,— вона його пам'ятає і, при нагоді, не дасть загубитися серед білого світу.

Фото Івана ТИТАРЕНКА.

ГАРЯЧИЙ ТЕЛЕФОН

Шановні читачі!

10 квітня з 12 до 13.30 ви зможете безпосередньо спілкуватися з Головою Верховної Ради УРСР. Л. Кравчуком.

Для цього вам досить підняти телефонну трубку і набрати номер 293-05-09.

Голова Верховної Ради України відповість на всі питання, які вас цікавлять, окрім, звичайно, тих, які вирішуються безпосередньо місцевою владою.

Отже, тел. 293-05-09. Буде працювати 10 квітня з 12 до 13.30.

Запрошуємо до розмови.

РЕДКОЛЕГІЯ.

Постанова Верховної Ради Української РСР

Про створення в 1991 році республіканського позабюджетного фонду стабілізації економіки Української РСР

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки **постановляє:**

1. З метою вжиття першочергових заходів щодо забезпечення нормального функціонування економіки, фінансування інвестиційних та інших програм, а також для фінансової підтримки окремих галузей народного господарства і підприємств, які зазнають в період переходу до ринкових відносин утруднень з незалежних від них причин, створити республіканський позабюджетний фонд стабілізації економіки.

2. Спрямовувати в 1991 році до республіканського позабюджетного фонду стабілізації економіки республіки:

Відрахування в розмірі різниці між нормою внесків на соціальне страхування, що визначена постановою Верховної Ради СРСР «Про порядок введення в дію Закону СРСР «Про пенсійне забезпечення громадян в СРСР», і нормою, затвердженою на 1991 рік Указом Президента СРСР від 4 жовтня 1990 року «Про першочергові заходи щодо переходу до ринкових відносин», за винятком сум, які відповідно до Закону Української РСР «Про республіканський бюджет Української РСР на 1991 рік», враховані у доходах республіканського бюджету;

20 процентів суми амортизаційних відрахувань на повне відновлення основних фондів підприємств і організацій усіх форм власності, крім підприємств і організацій агропромислового комплексу;

прибуток підприємств і організацій, одержаний від підвищення договірних цін на продукцію (роботи, послуги) понад встановлені граничні рівні рентабельності;

кошти від викупу трудовими колективами майна державних підприємств і організацій;

20 процентів коштів, які надходять від викупу майна державних підприємств і організацій за рахунок інших джерел.

3. Раді Міністрів Української РСР визначити напрями і порядок використання коштів республіканського позабюджетного фонду стабілізації економіки.

4. Взяти до відома, що обсяг коштів, спрямованих Українською РСР до загальносоюзного позабюджетного фонду стабілізації економіки, буде визначено в угоді на 1991 рік по стабілізації соціально-економічного становища в країні між Кабінетом міністрів СРСР і Радою Мінстрів Української РСР.

Голова Верховної Ради Української РСР
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
27 березня 1991 року.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради Української РСР

Засновник — Верховна Рада Української РСР

Адреса редакції: УРСР, 252047 Київ-47, вул. Нестерова, 4

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Думки авторів публікацій у «Голосі України» не завжди збігаються з точкою зору редакції.

Індекс 60955.

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

ЗДОРОВИЙ ГЛУЗД ПОВИНЕН ПЕРЕМОГТИ

Виступ Голови Ради Міністрів Української РСР В. Фокіна на зустрічі з керівниками і представниками трудових колективів підприємств чорної металургії України, що відбулася в Дніпропетровську 29 березня 1991 року

Дорогі товариші, друзі!

Не заради урочистих слів, не заради переможних реляцій зібралися ми в цьому залі. На зустріч з вами прибули члени уряду, керівники важливих органів структури державного управління.

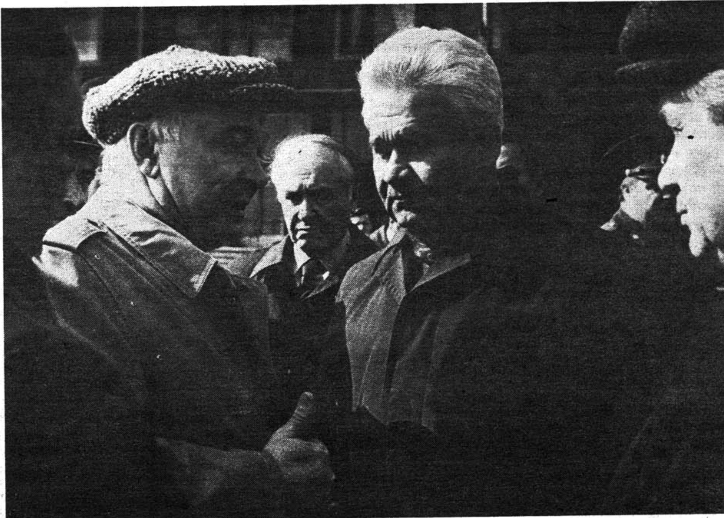
Наша мета — якнайглибше і професійно розібратися в проблемах провідної галузі промисловості, вникнути в справи і потреби металургів, вислухати претензії і пропозиції, відповісти на ваші запитання. Ми дуже розраховуємо на прямий діловий контакт з вами, на те, що розмова буде неупередженою й конструктивною, а не розрахована на зовнішній ефект.

Адже не секрет, що чимало подібних заходів проходять нині під знаком «слова», а не «справи», починаються обвинуваченнями і закінчуються взаємною образою й озлобленістю. Ну що ж, будемо вважати це неминучими втратами процесів демократизації і гласності, давайте шукати і знаходити шляхи ділового співробітництва і взаєморозуміння.

Дорогі товариші, в нелегкий час проходить наша зустріч. Країну роздирають політичні і соціальні конфлікти. Її економіка тяжко хвора. Порушені життєво важливі господарські зв'язки, які налагоджувалися десятиріччями. Втрачено основні важелі управління суспільним виробництвом. Дощенту розбалансований ринок продукції виробничого призначення. Народне господарство потрясають страйки.

Мабуть, вперше в своїй історії ми зіткнулися з таким потворним явищем, як прагнення суспільства вирішити проблеми споживчого ринку **не шляхом виробництва товарів, а шляхом їх перерозподілу.** Звідси — скорочення обсягів виробництва, катастрофічне зниження мотивації до праці.

У державі остаточно роз-

Під час перебування в Дніпропетровській області.

Фото А. КРАСНОНОЖКА. УКРІНФОРМ.

(Закінчення на 6-й, 7-й стор.).

ДЛЯ ПОТРЕБ МІСТА ГІРНИКІВ І МЕТАЛУРГІВ

Рада Міністрів УРСР прийняла рішення про першочергові заходи щодо задоволення соціально - економічних потреб населення м. Кривого Рога.

Відповідним міністерствам і відомствам УРСР доручено виділяти окремим рядком м. Кривий Ріг у складі Дніпропетровської області при складанні проектів планів економічного і соціального розвитку та при розподілі ринкових фондів продовольчих і непродовольчих товарів. Обсяги продуктів тваринництва, плодоовочевої продукції та картоплі, які виділяються місту, повинні забезпечити загальне споживання на душу населення не нижче середньообласного рівня.

Уряд схвалив заходи Криворізького міськвиконкому щодо будівництва, розширення, реконструкції та введення в експлуатацію в місті у 1991—1995 роках житлових будинків площею 2,4 мільйона квадратних метрів, об'єктів комунального господарства, соціально - культурної сфери, транспорту і зв'язку. Серед них 29 дитячих дошкільних закладів і 24 школи, 11 лікарень і 10 амбулаторно-поліклінічних закладів, три кінотеатри, приміщення дитячого музичного театру та історико-краєзнавчого музею, видовищно - спортивний комплекс, автовокзал, залізничний вокзал, заклади громадського харчування, торгівлі, побутового обслуговування.

Ряду міністерств і відомств УРСР та Криворізькому міськвиконкому визначено завдання по будівництву, реконструкції і технічному переоснащенню підприємств по виробництву товарів народного споживання, об'єктів нафтопродукто- й газопостачання.

Здійснення такої широкої програми потребуватиме зміцнення матеріальної бази будівельної індустрії, що також передбачено рішенням уряду.

Мінтранс УРСР зобов'язано виділити у пріоритетному порядку автобуси і легкові автомобілі для поновлення парку пасажирського транспорту міста, а Міністерство охорони здоров'я УРСР — подати допомогу в обладнанні лікувально - профілактичних закладів Кривого Рога лікувальною і діагностичною апаратурою.

Намічено заходи щодо розробки концепції комплексного розвитку міста, істотного поліпшення навколишнього середовища.

Сектор інформації Ради Міністрів УРСР.

УТВЕРДЖУВАТИ ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ

ЗАЯВА ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ ОПОЗИЦІЇ

Від жовтня 1990 року, коли Президент і Верховна Рада СРСР під тиском консервативних сил — керівництва КПРС у тісному союзі з реакційно-тоталітарним ешелоном військово-промислового комплексу, замість довго очікуваної програми переходу до ринку прийняли «ерзац», який неспроможний навіть накреслити шлях до виходу з глибокої економічної кризи, всі дії союзного центру засвідчують, що за головну мету він поставив собі не підняти добробут населення чи вирішити його найболючіші проблеми — а будь-якою ціною зберегти унітарну централізовану державу — СРСР. Не гребуючи жодними засобами, — від сумнівних фінансових реформ, політичного та економічного авантюризму до тотальної ідеологічної пропаганди та застосування військової сили, — партійна верхівка Союзу намагається втримати свої панівні позиції. Параліч економіки, поруйнованої адміністративною системою управління, штовхає центральні органи влади СРСР до посилення авторитарних методів у своїй політиці, що реально загрожує встановленням відкритої партапаратної диктатури.

У час, коли Україна поступово здійснює перші кроки на шляху до вистражданого народом суверенітету, дії імперського Центру неминуче ведуть до виникнення хаосу і національної катастрофи в республіці.

Майже місяць триває страйк шахтарів України, викликаний ігноруванням з боку центрального уряду виконання своїх же обіцянок (постанова Ради Міністрів

(Закінчення на 3-й стор.).

УТВЕРДЖУВАТИ ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

СРСР № 608), що він їх дав після червневого страйку шахтарів 1989 року. Одночасно підпорядковані Центру і ЦК КПРС преса та інші засоби масової інформації цілеспрямовано формують громадську думку, ніби головна провина за розвал економіки лягає на шахтарів, забуваючи про те, що саме з вини Центру вугільна промисловість України доведена до стану повного технологічного та економічного зубожіння.

Сьогодні саме Центру вигідна війна ультиматумів і затягування страйку, нагнітання ажіотажу навколо шахтарського питання, аби відвернути увагу суспільства від справжніх причин кризового стану. Демагоги від політики хочуть перекласти на шахтарів відповідальність за неможливість провести належну компенсацію при підвищенні цін, за катастрофічне зниження життєвого рівня населення. З відвертим цинізмом керівні структури Центру і КПРС намагаються справедливі вимоги шахтарів використати для спровокування конфлікту між робітниками різних галузей і різними верствами населення. Такі дії значною мірою вплинули на усвідомлення шахтарями необхідності висунення ряду політичних вимог.

Останні укази Президента до краю погіршили становище всього народного господарства України, в першу чергу промислових підприємств. Непосильні податки і побори, накладені союзним урядом, обмеження свободи економічної діяльності підприємств, примусове вилучення майже всієї заробленої валюти в Центр фактично паралізують економічний потенціал республіки, роблять його нездатним задовольняти насущні потреби народу. Розвал адміністративно керованої економіки в масштабах СРСР, відчуття близької агонії імперії примушують центральні органи влади йти на відтворення унітарних зв'язків і зосередження у своїх руках практично всіх владних повноважень, яскравим свідченням чого є зокрема прийняття Закону про Кабінет міністрів СРСР.

Вінцем подібної політики стала цінова реформа. Адміністративне підвищення цін у два-чотири рази, задумане Центром як засіб стабілізації економіки, насправді є спробою підмінити справжні ринкові відносини здискредитованими адміністративно - командними. Те, що населення, не отримавши відповідної компенсації, зазнає великої матеріальної скрути, на жаль, не буде явищем скороминущим. Навпаки, рівень життя громадян може погіршуватися аж до загрози голоду. Якщо регулювання цін не поєднане з кардинальною зміною всього механізму ціноутворення і не відбувається на основі вільного ринку (який неможливий без приватної власності, конкуренції), підвищення цін не створює нових стимулів для розвитку виробництва. Тимчасове збільшення товарів у магазинах відбувається за рахунок запасів, нагромаджених саме для цієї «події», а не за рахунок зростання виробництва. За оцінками експертів цих товарів вистачить не більше, ніж на 1—2 місяці, після чого настане нове загострення товарного дефіциту, що у свою чергу викличе нове зростання цін, породжуючи колосальне знецінення грошей.

Аналіз політики Центру в економічній сфері переконує в її неминучій орієнтації на диктатуру — бо для того, щоб утримати агонізуючу імперію над прірвою, на дні якої голод і розруха, ігноруючи об'єктивні закони економічного розвитку і сповідуючи партократично - командне управління, уряд СРСР змушений буде вдатися до насильства. На жаль, цей шлях ми вже проходили у пореволюційних десятиліттях, чи ж знову має повторитись трагедія народів — з продзагонами для вилучення «надлишків», надзвичайними трибуналами, ГУЛАГом і тюрмами для новітніх ворогів народу?

Катастрофічне коло погрожує замкнутися. **Вихід з нього для України один: в утвердженні державного суверенітету, проведенні самостійної внутрішньої та зовнішньої політики, у звільненні своєї економіки від втручання Центру.**

Народна рада вважає, що ситуація вимагає більш рішучих та невідкладних дій керівництва та уряду України у напрямку припинення владарювання на території України союзних відомств, переведення промислового потенціалу під юрисдикцію республіки, що означатиме і надходження всіх податків до державного бюджету України, кардинальної структурної перебудови економіки — переходу від переважання паливно-енергетичних та військових галузей до передових високотехнологічних виробництв, орієнтованих на потреби людини; надання працюючим економічної свободи у питаннях привласнення майна, розпорядження ним та результатами своєї праці, реалізації програми роздержавлення та приватизації, аграрної реформи, надання селянам права приватної власності на землю, створення найсприятливіших умов для розвитку фермерства, захисту внутрішнього ринку України шляхом реального запровадження власної банківсько-кредитної системи, національних грошей, митниці разом з комплексом запобіжних заходів щодо найбільш «ходових» товарів, введення вільного ціноутворення на більшість товарів і радикальне скорочення нечуваних витрат на військово-промисловий комплекс, без чого неможливе реальне проведення економічної реформи.

Ці ідеї Народна рада послідовно відстоювала впродовж усього періоду існування Верховної Ради нинішнього скликання. Вважаємо, що уряд республіки на сьогодні недостатньо наполегливо і рішуче обстоює принципи Декларації про державний суверенітет України. В нинішніх складних умовах уряду належить виявити повне розуміння свого національного обов'язку, інакше Україна, вкотре за свою історію, опиниться за порогом світової цивілізації. Розпад СРСР на незалежні держави є об'єктивним та історично неминучим процесом. Проте реакційні сили в Центрі не хочуть цього усвідомити і не бажають добровільно зійти з історичної арени. Тому від твердості і послідовності дій республіканського керівництва значною мірою залежить доля народу України. Мусимо використати шанс, який нам дає історія.

НАРОДНА РАДА.

Життя Рад

КОЛИ ЗАМІСТЬ ВЛАДИ — ПЕЧАТКА

Сільська Рада

Звідусіль чути: новий Закон УРСР «Про місцеві Ради народних депутатів УРСР та місцеве самоврядування» буксує. А в глибинці він узагалі майже не діє.

Чому? — з таким запитанням наш кореспондент звернувся до голів сільських та селищних Рад народних депутатів Хмельницької області.

АНТОН МУЛЯР, голова Гвардійської селищної Ради Хмельницького району:

— Як відомо, ще в 1917 році перший декрет проголошував «Вся влада — Радам!». Потім приймалися постанови про піднесення ролі Рад. Мінялись і закони, і підзаконні акти, але реальної влади Радам так ніхто і не дав. На місцях усе будувалося тільки на ентузіазмі та особистих контактах. Ходиш, як старець із торбою: там цеглу випросиш, там щебінку, в когось іншого — гроші. Та й це ще непогано. А, боронь Боже, якби змінився голова колгоспу чи директор заводу, глибоко сумніваюсь, чи міг би я сьогодні з трибуни хвалитись якимись успіхами.

Ось показник «дієвості» даного Закону. Коли парламент знову об'єднав пости голови Ради і голови виконкому, жоден голова колгоспу (а саме вони очолювали Ради) у районі не захотів лишатись на державному посту, зате ряд перших секретарів райкомів партії поміняли кабінети.

Чому так сталося?

Бо найреальніша сьогодні влада у того, хто має гроші і шляхи їх отоварення. Все це є в руках і голови райвиконкому, і голови колгоспу. От тільки голова сільської Ради має єдину владу — керує печаткою. Верховній Раді варто було б запросити досвідчених голів сільських Рад, як оце зробив облвиконком, і обдумати хоча б найважливіший механізм, аби базові Ради стали справді базовими.

ВІТАЛІЙ ЛІФАНТІЙ, голова Сокільської сільської Ради Кам'янець-Подільського району:

— З одного боку, законом нам надано прав багато. Аж сумніваєшся, чи можна їх сповна використати. З іншого ж — тяжіє над нами стереотип учорашнього дня. Так, скажімо, дефіцит бюджету становить 51 тисячу карбованців. І ніхто, навіть в обласному фінуправлінні, не може сказати, як перекрити отой дефіцит і де брати кошти на елементарні потреби. Немає за що навіть купити відро цементу, отож, як і раніше, ідеш із простягнутою рукою до голови колгоспу.

Хотілось би також, щоб дійшли до Верховної Ради і думки щодо Закону про пріоритетний розвиток села. З повною відповідальністю кажу, що це мертвий закон, бо він не підкріплений ні фінансово, ні матеріально.

З іншого боку, є велике поле діяльності і органам влади на місцях, що також не сповна реалізується. Наприклад, колгоспні цегельні заводи дають не більше 70 відсотків продукції від планової потужності. Отож резерви є великі і їх треба використовувати.

Наш край багатий і на інші будівельні матеріали. Тому варто створити малі підприємства, які видобували б пісок, щебінь, зрештою, і виробляти тирсоплити, адже по лісах у нас гине сила-силенна недійової сировини. То чому хоч би це не використати? Коротше кажучи, тут мусять проявити компетентність і заповзятливість усі: від сільської Ради до Ради Міністрів. Тільки коли цей ланцюжок зімкнеться спільною зацікавленістю, можна сподіватися на успіх.

ТАМІЛА ПОВАР, голова Кугаєвецької сільської Ради Чемеровецького району:

— Прогресивність закону бачу в тому, що він дозволяє сільським Радам передавати частину повноважень органам громадського самоврядування. У нас, наприклад, три села і три колгоспи, отож, бюджет формувався для кожного села окремо. Правда, біда в іншому: отих коштів не вистачає навіть для бюджетних організацій, шкіл, закладів культури та охорони здоров'я. Дефіцит надзвичайно великий. Нам, кажуть, треба надіятися на позабюджетні кошти — податки за трудові ресурси. Але хто їх нам платитиме, ще не відомо. Є й розбіжності у законах щодо цього питання. Так, Закон про місцеві Ради говорить, що плата за трудові ресурси поповнює бюджет сільських Рад, а Закон про пріоритетний розвиток села відносить ці кошти на позабюджетний рахунок.

І ще одне питання, до якого я хотіла б привернути увагу. Закон дозволяє Радам створювати комунальні служби, які сьогодні вкрай необхідні селу. Зрозуміло, для цього потрібні певні кошти, однак законодавець не передбачив виділення виконкомам кредитів, які з часом окупилися б. Оце і є справжнє обличчя турбот про сільські пріоритети. Таких пустопорожніх декларацій можна наводити чимало. От, хоча б капітальне будівництво. Для соціально-культурного комплексу міст виділяються і державні кошти, і затверджуються державні підрядні організації для суворого контролю строків тощо. Село ж ліпить хибари господарським способом, методом народної будови і т. д., начебто у нас люди не державні, другосортні.

Оскільки трапилась нагода прорватися до «республіканського мікрофону», хотіла б висловити пропозицію до Президії Верховної Ради. Подивіться, у Києві майже кожна громадська організація, міністерства мають навчальні центри перепідготовки кадрів. Ми ж працюємо із законом і всі дії мусять відповідати законам. Отже, кожний радянський працівник має бути висококомпетентним у своїй справі. А тому слід продумати чітку систему навчання і перепідготовки кадрів: Вища школа при юридичних факультетах, зональні курси на базі кращих облвиконкомів тощо. Років п'ять тому структури вже почали формуватися на обласному рівні. Та з часом усе кануло в Лету. Чи не час відійти від горезвісного лозунгу: «Весь світ до основи розвалимо...» і брати на озброєння з минулого все позитивне і випробуване часом.

НАДІЯ ТАНАСЮК, голова Дунаєвецької селищної Ради:

— На території нашого селища 36 підприємств і організацій, окремі з них мають мільйонні прибутки. Навіть у валюті. А молодь вечорами ходить у сусіднє село, бо немає клубу. Б'ємо ноги по дорогах, що на полігоні. Про наші біди знають і в області, і у Верховній Раді, та вирішити їх ніхто не може, а ті крихти, що нам відраховують, ситуації не поліпшать. Вихід бачу один — організації повинні централізовано передати Радам усі кошти, позичені на соціально-культурне будівництво. Тільки за такої умови можна говорити про гармонійний розвиток усіх соціальних сфер селища, повноту влади Рад.

Учасники цієї розмови не новачки у радянській роботі. За спиною у кожного з них великий стаж роботи у виконкомах сільських, селищних Рад. І багато чого з того, що передбачено нинішнім Законом про Ради, вони вже втілили в життя раніше, завдяки підприємливості, власній ініціативі. Та й тепер, висловлюючи свої докори законодавцям, вони не складають рук в очікуванні поправок чи доповнень, шукають власними силами, як можна залатати дірки. Нелегка справа. І кожному вона до вподоби. Можливо, саме тому в області ще мало таких керівників, які можуть авторитет влади доповнити практичним змістом, які про свою підвідомчу територію дбають не менше, ніж про власну домівку. І щоб на їхньому прикладі розбудити від летаргічного сну, розпалити жагу ініціативи в інших, і була проведена в облвиконкомі рада голів Рад. Бо проблем останнім часом нагромадилося чимало. І ніхто інший, крім місцевих Рад, їх не вирішить. Навіть якби був створений найпрогресивніший закон. Бо сам закон — півсправи, а найголовніше — як він буде втілений у життя.

Михайло ВАСИЛАШКО, власний кореспондент «Голосу України».

Експрес-новини

Після завершення триденного візиту до Китаю міністр закордонних справ СРСР Олександр Бессмертних заявив, що сторони наблизились до згоди з приводу прикордонних проблем. Статус 90 відсотків кордону погоджено.

* * *

Лідери Албанії закликали населення до спокою. Депутати Національних зборів і члени Президентської ради звинуватили маніфестантів, які виступали з протестами в албанському місті Шкодері, у підпалюванні будинку міського комітету Албанської партії праці. Опозиційна демократична партія заявила, що маніфестанти протестували проти фальсифікації результатів виборів. За повідомленнями агентства Рейтер, очікуються нові заворушення в зв'язку з похоронами члена демократичної партії, вбитого під час заворушень в Шкодері.

* * *

У Югославії командування федеральних збройних сил поставило ультиматум, вимагаючи виведення хорватської поліції з державного парку. Представник армії повідомив, що застосують силу, якщо хорватські поліцейські не виконають вимогу. Напруга зростає через постійні сутички між хорватською поліцією й сербами.

* * *

На космодромі імені Кеннеді (Флоріда) розпочався відлік часу до запланованого на п'ятницю старту космічного корабля «Атлантіс». За повідомленням представника космодрому усі приготування йдуть за графіком. Екіпаж «Атлантіса» повинен вивести на орбіту обсерваторію. Вона важитиме 17 тонн і буде орієнтуватися на зорі, які випромінюють гамма-сигнали. Два з п'яти астронавтів вийдуть у відкритий космос для перевірки інструментів.

* * *

Міністр оборони США Річард Чейні заявив, що конструктори повинні розробити надійний захист від ракет, які мають на озброєнні країни «третього світу». Як повідомив Чейні «потрібно створити досконаліші ракети - перехоплювачі для забезпечення оборони США і союзників».

* * *

В Уельсі заарештовано п'ятеро німців, які звинувачуються в належності до терористичної організації «Ірландська республіканська армія», яка бореться проти британського правління в Північній Ірландії.

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ ДНІ В УФІ

У столиці Башкирстану проходять урочистості, присвячені 130-річчю з дня смерті видатного Кобзаря. У художньому музеї імені Нестерова відбувся музично-поетичний вечір, у якому виступили українська поетеса, співробітник Київського державного музею Т. Г. Шевченка Ірина Мирошниченко, солісти Башкирського театру опери та балету Микола Павлюченко, Башкирської державної філармонії — Сайфулла Хайруллін, уфімські вокалісти Ольга Злобіна, Геннадій Валяєв, відомий кураїст Юлій Гайнуллін, а також школярі. Звучали українські та башкирські пісні, поезії Тараса Шевченка, музика.

У палаці машинобудівників відбулося свято української культури «У сім'ї вольній, новій». Його програма об'єднала виступи самобутніх народних колективів з села Золотоноша Стерлітамакського району, а також фольклорний ансамбль Башкирського державного університету «Таусень» та інші, які виконували українські народні пісні.

На святі було розгорнуто виставки української літератури, творів декоративно-прикладного мистецтва, організовано народні ігри, вікторини, аукціони.

Учасники свята відвідали етнографічний музей у селищі Юматово під Уфою, створений подружжям Зарянових, місцевими жителями. Гості ознайомилися з експозицією, присвяченою геніальному синові українського народу Тарасу Шевченкові.

Урочистості триватимуть до 10 квітня.

Юлія ЄВДОКИМОВА.
Уфа.

Факт і коментар

ІНСТИТУТ СТАВ МЕЦЕНАТОМ

Якщо працівниці Всесоюзного НДІ компресорного машинобудування Н. Шульженко доводиться десь офіційно представлятися, її, як правило, просять повторити ще раз — дуже незвично звучить назва її посади: старший науковий співробітник з культурних зв'язків та меценатства.

— Про меценатство в сучасних тлумачних словниках пишуть, як про притаманне буржуазному суспільству явище, — говорить Надія Миколаївна. — Прийшов час відмовитися від класичних шор, повернути прекрасні традиції покровительства музам, які колись у нас існували. Адже вітчизняна культура переживає глибоку кризу, і без широкої підтримки, насамперед матеріальної, без благодійності усі надії на краще майбутнє у духовному відродженні — міраж.

— Минув рік відтоді, як ви обійняли цю посаду. Чи задоволені результатами роботи?

— Ми зав'язали тісні відносини з Радянським фондом культури. На фінансування програми «Нові імена» ми перерахували 100 тисяч карбованців. Внесли кошти на реставрацію садиби Линтварьових, де під час відвідання Сум жив А. Чехов. Організували клуб друзів Чехова, який займається збереженням на Сумщині всього, що пов'язано з ім'ям письменника.

Серед призів, які вручалися учасникам конкурсу імені П. Чайковського, була чудова фарфорова ваза сумської художниці В. Климко. Вона дісталась наймолодшій музикантці — Алісі Парк із США. Ми взяли на себе витрати на гастрольну поїздку до Англії Сумського театру юного глядача. Підтримуємо місцевих художників. Протягом місяця в актовому залі інституту експонувались роботи талановитого художника Миколи Сіробаби, шість робіт якого інститут придбав для себе.

Віталій МАКСЮТЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Суми.

Нові ціни — нові клопоти

АНШЛАГ, АНШЛАГ...

Тисячі глядачів зібралися вранці 2 квітня під дверима київських магазинів, щоб згадати дитинство. Та прем'єра не відбулася.

— Ще 30 березня, — розповідає заступник директора універмагу «Україна» Людмила Мисник, — усі полиці були «виметені». Навіть взуття, яке лежало останні місяці, зовсім зникло.

Такої кількості людей в «Україні» ще не бачили. Списки черг у відділи почали складати 30 березня, а вранці 2 квітня площа перед універмагом за кількістю людей могла посперечатися з майданом перед Республіканським стадіоном під час мітингу.

Побачивши, що полиці магазину зберегли незайманість, люди розгубилися. Кількість «аварійних ситуацій» на «дорогах» універмагу та за його межами через перевищення швидкості пересування загрожувала перерости у справжнісіньке лихо всесоюзного масштабу. Гучномовці, надриваючись, «заспокоювали»: нічого немає, квапитись нікуди... Та громадяни до таких «провокацій», правду кажучи, вже давно звикли. В результаті зорових перевірок почали купувати все, що залишилося. Ні нова ціна, ні пояснення гучномовця не діяли. До обіду норма денної виручки була виконана.

Як пояснила Людмила Мисник, для переоформлення і переоцінки товарів торгівлі потрібно до десяти днів. Безліч непорозумінь з цінами. І до того, щоб «викинути» товари на полиці, потрібно погодити ціну... з Москвою.

На базах, за даними заступника директора «України», товарів багато, і покупцям не варто створювати ажіотаж. Мовляв, переоформлять — усім вистачить.

Та не вірять чомусь люди, набридло байки слухати — гребуть усе, що є. Не зупинити нічим — ні указами, ні цінами.

Андрій БОЄЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Київ.

Мал. Анатолія САВЧУКА.

«НЕЗАБУДКА» ДО ВЕСНИ

РОВНО. В області з'явилося ще одне видання: в Дубно вийшов перший номер журналу для дошкільнят і молодших школярів «Незабудка». Видають його дубненське відділення Товариства української мови імені Т. Г. Шевченка «Просвіта» та міський відділ народної освіти. Редактор — місцева поетеса Любов Пшенична.

Назви розділів журналу говорять самі за себе — «У Лесиній світлиці», «Під містечком Берестечком», «Наша дума, наша пісня не вмре, не загине», «Кажу, кажу казку»... В журналі опубліковано твори для дітей рівненських і дубненських письменників — Євгена Шморгуна, Миколи Тимчака.

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».

Телеграфним рядком з Харкова...

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК ДІЄ

Харків тепер значиться у списку п'ятнадцяти великих міст СРСР, у яких діють філії кооперативного банку «Восток». Загальносоюзний та міжнародний баланс новоствореного банку зводиться у дев'ятизначні числа.

ШЕРШЕ ЛЯ ФАМ

Заступник начальника Харківського обласного управління статистики О. Ракітіна повідомила, що на 394 282 тисячі заміжніх жінок міста припадало в 1989 році 318 286 неодружених. Чоловіки, шукайте свою жінку!

ФАНТАСТИКА НЕРЕАЛЬНА!

Нещодавно створено міський центр любителів фантастики, який констатував сумний факт: остання книга цього жанру видана у Харкові... в 1973 році. І це при тому, що місто виплекало українську фантастику — у 20-х тут щороку виходило не менше десятка науково-фантастичних книг. Ентузіасти центру підготували до друку перший випуск альманаху фантастики «МЕТАФ» (твори харків'ян і зарубіжжя). Та чи вийде він: нема паперу.

ПАМ'ЯТЬ

Третій рік діє в місті оргкомітет «Дробицький яр». В яру під час окупації знищено десятки тисяч жителів міста, військовополонених, громадян інших країн. Зібрано архівні документи, встановлено тисячі імен загиблих. Підготовлено до друку книгу «Скажи, Дробицький яр...». Трудові колективи і окремі громадяни передали на спорудження пам'ятника-меморіалу жертвам уже понад півмільйона карбованців.

Іван ШКВАРКО.

...з Херсона

ЗАСНУВАВ ГАЗЕТУ КОДЕКС

Почала виходити багатотиражна газета «Голос громади» в колгоспі імені Леніна на Каховщині. На селі відбуваються великі зміни, прискорення яких сприяє Земельний кодекс республіки. Виникають фермерські господарства, з'являються нові форми господарювання. Отже, потрібен обмін досвідом. Колгоспну газету отримує кожна сім'я, причому безкоштовно.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

НАМ І ТУРКИ ДОПОМАГАЮТЬ

У Херсонській басейновій лікарні склалося критичне становище: зіпсувалися синтетичні трубки для крапельниць багаторазового використання. В країні така продукція не виробляється. Допомогла спільна радянсько-турецька компанія «Ерком шиппінг КО ЛДТ», якій належить мале транспортне підприємство у Херсоні: херсонським медикам передано в дар 1200 метрів трубки.

Володимир БАЙДАК,
журналіст.

Українськ... спілки (УСС... організатора... ських стра... протесту біл... об'єднуючом... ських орган... що відбувся... понад двісті... активістів ф... дентських бр... тей республі... шення ліквід... томість ств... Спілку укр... тів.

ДОІ...

Традиційно... квітня в До... симістично: г... клалося н... страйковий... шахт Донець... місяця не в... ливо вугілл... Красноармійс... 3 шах... Добр... дово... На... 8 вугільних... Їжки, неспокі... Загалом на ... но страйком ... ємств.

По-різному... страйк у рес... підтримують... Та баг... щодавно п... манець пере... страйкому ... рахунок ко...

«Б...

СПО...

«НООС...

Зайшовш... дорозі до ... ного, ми ... сить болісн... погляди та ... тичного мис... тепер, як ні... ні тямущі ф... економіки, ... ня, інформа... комп'ютерно...

...КІ ДНІ В УФІ

...йнуллін, а та... Звучали укра... ...ирські пісні, Шевченка, му... ...ашинобудівни... ...свято українсь... «У сім'ї воль... ...ого» програма ...упи самобут... колективів з ...ша Стерліта... ...ну, а також ансамбль Баш... ...авного універ... ...» та інші, які ...раїнські наро... ...ло розгорнуго

виставки української літератури, творів декоративно-прикладного мистецтва, організовано народні ігри, вікторини, аукціони.

Учасники свята відвідали етнографічний музей у селищі Юматово під Уфою, створений подружжям Зярянових, місцевими жителями. Гості ознайомилися з експозицією, присвяченою геніальному синові українського народу Тарасу Шевченкові.

Урочистості триватимуть до 10 квітня.

Юлія ЄВДОКИМОВА.
Уфа.

...НАТОМ

...зняна культу... ...глибоку кризу, ...підтримки, на... ...іальної, без ...сі надії на ...у духовному ...міраж. ...ік відтоді, як ...посаду. Чи ...ультатами ро... ...зали тісні від... ...янським фон... На фінансу... «Нові імена» ...ли 100 тисяч Внесли кошти ...садиби Линт... ...ід час відві... ...в А. Чехов. ...клуб друзів

Чехова, який займається збереженням на Сумщині всього, що пов'язано з ім'ям письменника.

Серед призів, які вручалися учасникам конкурсу імені П. Чайковського, була чудова фарфорова ваза сумської художниці В. Климко. Вона дісталась наймолодшій музикантці — Алісі Парк із США. Ми взяли на себе витрати на гастрольну поїздку до Англії Сумського театру юного глядача. Підтримуємо місцевих художників. Протягом місяця в актовому залі інституту експонувались роботи талановитого художника Миколи Сіробаби, шість робіт якого інститут придбав для себе.

Віталій МАКСЮТЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Суми.

...нові клопоти

...АГ, ...Г...

...». Навіть взут... ...останні міся... ...ло. ...сті людей в ...не бачили. ...відділи почали ...ерезня, а вран... ...оща перед уні... ...лькістю людей

могла посперечатися з майданом перед Республіканським стадіоном під час мітингу.

Побачивши, що полиці магазину зберегли незайманість, люди розгубилися. Кількість «аварійних ситуацій» на «дорогах» універмагу та за його межами через перевищення швидкості пересування загрожувала перерости у справжнісіньке лихо всесоюзного масштабу. Гучномовці, надриваючись, «заспокоювали»: нічого немає, квапитись нікуди... Та громадяни до таких «провокацій», правду кажучи, вже давно звикли. В результаті зорових перевірок почали купувати все, що залишилося. Ні нова ціна, ні пояснення гучномовця не діяли. До обіду норма денної виручки була виконана.

Як пояснила Людмила Мисник, для переоформлення і переоцінки товарів торгівлі потрібно до десяти днів. Безліч непорозумінь з цінами. І для того, щоб «викинути» товари на полиці, потрібно погодити ціну... з Москвою.

На базах, за даними заступника директора «України», товарів багато, і покупцям не варто створювати ажіотаж. Мовляв, переоформлять — усім вистачить.

Та не вірять чомусь люди, набридло байки слухати — гребуть усе, що є. Не зупинити нічим — ні указами, ні цінами.

Андрій БОЄЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Київ.

Мал. Анатолія САВЧУКА.

...» ДО ВЕСНИ

...ділл народної ...тор — місцева ...в Пшенична. ...ілів журналу ...за себе — «У ...иці», «Під міс... ...ечком», «Наша ...сня не вмре, ...ажу, кажу каз... ку»... В журналі опубліковано твори для дітей рівненських і дубненських письменників — Євгена Шморгуна, Миколи Тимчака.

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».

Телеграфним рядком з Харкова...

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК ДІЄ

Харків тепер значиться у списку п'ятнадцяти великих міст СРСР, у яких діють філії кооперативного банку «Восток». Загальносоюзний та міжнародний баланс новоствореного банку зводиться у дев'ятизначні числа.

ШЕРШЕ ЛЯ ФАМ

Заступник начальника Харківського обласного управління статистики О. Ракітіна повідомила, що на 394 282 тисячі заміжніх жінок міста припадало в 1989 році 318 286 незаміжніх. Чоловіки, шукайте свою жінку!

ФАНТАСТИКА НЕРЕАЛЬНА!

Нещодавно створено міський центр любителів фантастики, який констатував сумний факт: остання книга цього жанру видана у Харкові... в 1973 році. І це при тому, що місто виплекало українську фантастику — у 20-х тут щороку виходило не менше десятка науково-фантастичних книг. Ентузіасти центру підготували до друку перший випуск альманаху фантастики «МЕТАФ» (твори харків'ян і зарубіжжя). Та чи вийде він: нема паперу.

ПАМ'ЯТЬ

Третій рік діє в місті оргкомітет «Дробицький яр». В яру під час окупації знищено десятки тисяч жителів міста, військовополонених, громадян інших країн. Зібрано архівні документи, встановлено тисячі імен загиблих. Підготовлено до друку книгу «Скажи, Дробицький яр...». Трудові колективи і окремі громадяни передали на спорудження пам'ятника-меморіалу жертвам уже понад півмільйона карбованців.

Іван ШКВАРКО.

...з Херсона

ЗАСНУВАВ ГАЗЕТУ КОДЕКС

Почала виходити багатотиражна газета «Голос громади» в колгоспі імені Леніна на Каховщині. На селі відбуваються великі зміни, прискоренню яких сприяє Земельний кодекс республіки. Виникають фермерські господарства, з'являються нові форми господарювання. Отже, потрібен обмін досвідом. Колгоспну газету отримує кожна сім'я, причому безкоштовно.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

НАМ І ТУРКИ ДОПОМАГАЮТЬ

У Херсонській басейновій лікарні склалося критичне становище: зіпсувалися синтетичні трубки для крапельниць багаторазового використання. В країні така продукція не виробляється. Допомогла спільна радянсько-турецька компанія «Ерком шиппінг КО ЛДТ», якій належить мале транспортне підприємство у Херсоні: херсонським медикам передано в дар 1200 метрів трубки.

Володимир БАЙДАК,
журналіст.

Тільки факт

УСС БІЛЬШЕ НЕМАЄ

Української студентської спілки (УСС), у минулому — організатора гучних студентських страйків, голодовок протесту більше немає. На об'єднуючому з'їзді студентських організацій України, що відбувся минулої неділі, понад двісті його делегатів, активістів філій УСС та студентських братств з 20 областей республіки, прийняли рішення ліквідувати УСС і натомість створити СУС — Спілку українських студентів.

В ході полемічних боїв на з'їзді визначено майбутнє спілки як організації, що займатиметься як громадсько-політичною діяльністю, так і питаннями соціального захисту та покращення добробуту українського студентства. Зокрема СУС планує боротися за автономію вузів, пільгове оподаткування студентських підприємств, можливість для студентів вільно об'єднуватися в товариства, спілки, клуби.

Головою СУС більшістю голосів у дві третини обрано студента КДУ Володимира Чемериса, одного з ініціаторів створення УСС та перших неформальних об'єднань молоді в Києві. Цікаво, що практично ніхто з керівників колишнього УСС не ввійшов до керівництва СУС внаслідок незгоди з програмою голови СУС. Розкол після об'єднання?

Сергій ЯНОВСЬКИЙ,
студент КДУ.

Продиктовано у номер

ПРИСТРАСТІ ДОВКОЛА СТРАЙКУ

Традиційно веселий початок квітня в Донбасі зустріли песимістично: підвищення цін наклалося на невщухаючий страйковий рух. Стоять 13 шахт Донецька, вже більше місяця не відвантажують паливо вугільні підприємства Красноармійська. Не працюють 3 шах[illegible] Добропілля, 3 — [illegible]довом. На сьогодні зу[illegible]но 8 вугільних підприємств Макіївки, неспокійно в Єнакієвому. Загалом на Донеччині охоплено страйком понад 30 підприємств.

По-різному сприймають страйк у регіоні. Скажімо, не підтримую[illegible]ть шахтарів [illegible]селяни. Та баг[illegible] співчува[illegible]. Нещодавно пенсіонерка [illegible]. Фурманець передала Донецькому страйккому 50 карбованців, на рахунок комітету надходить допомога з Києва, Волгограда, Ленінграда, прибув фургон з продовольством з Харкова.

Страйкарі відмовились вести переговори з урядовою комісією: вона не має повноважень вирішувати конкретні питання, а балаканини вже й так було достатньо. Донецька міськрада дала дозвіл страйкуючим встановити пікети на двох центральних площах міста, який ставить на меті роз'яснювати жителям міста політичні та економічні вимоги шахтарів. 2 квітня у Мінвуглепромі СРСР почалися попередні переговори представників уряду з шахтарями.

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Донецьк.

ОБВАЛ НАДІЙ?

Шахтарські лідери «Первомайськвугілля» ігнорують рішення Луганського об'єднаного страйккому. Другий місяць не працюють 8 шахт і шахтопрохідницьке управління, недодано понад 200 тисяч тонн вугілля. Збитки сягають двох десятків мільйонів карбованців. Гинуть лави. На шахті «Золота» після тривалого простою завалилася лава горизонту 687 метрів. Під власною вагою просіла порода, роздавивши дерев'яне кріплення і накривши комбайн разом з транспортною прив'язкою. Тепер шлях до коксівного вугілля відрізано. Реальні загрози обвалів на інших шахтах, передусім, на «Первомайській».

Сергій СКИБА,
власний кореспондент «Голосу України».
Луганська область.

ЗАБУ...

У 1982 роц... то святкувало... 1500-річчя зас... 60-річчя утво... нагоди остан... новлена на ... домої скульп... лижник» — зб... ту», яку пода... Краснопресне... Москви труді... ського району... тя було уроч... пролетаря й ... долу — «Крас... ніхто не згад... далеко від пер... кінотеатру «... — «Глорія»).

Познімали з... будинку вели...

«БУДЬТЕ ВСІ ОДНОДУМНІ, СПОЧУТЛИВІ, БРАТОЛЮБНІ...»

Я неспроста виніс сло... ра з його Першого соб... у заголовок. Адже сам... у тих «Біблія», котрі ... давно фольклорний ко... ка» 117-ї Київської сере... ні Лесі Українки всім ... цям столиці України пр... залі Київміськради. А... депутати не можуть по... сягти одностайності, зн... жуть, консенсус із на... тань. У багатоденних ... вистачає всього: і амбі... ті одне до одного, і ... інтересів та домагань. ... міром, через зазначен... сесій Київміськради ні... нати пункт зі своєї пер... грами про надання шко... го проїзду в усіх вида... мадського транспорту ... й проект «Ухвали» нес... сився на розгляд депут...

До сказаного хочеть... «Біблії» — українською ... їх у подарунок депу... Львівського регіонально... ного відродження «Ду... Дмитро Ферцович.

Олекс...
депутат Київміськр... респондент респуб... тячої газети «Зірка»...

«НООСФЕРА» — ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІЛОВИХ ЛЮДЕЙ

У світ!

Зайшовши у безвихідь по дорозі до світлого майбутнього, ми поступово й досить болісно змінюємо свої погляди та стереотипи догматичного мислення. Тож саме тепер, як ніколи, нам потрібні тямущі фахівці в галузі економіки, екології, управління, інформаційного обміну, комп'ютерної техніки й технології, а також висопрофесійні політики й журналісти, словом, справжні ділові люди. Саме їхніми руками ми й збираємося робити новий незалежний журнал для ділових людей — «Ноосфера». Програмне завдання нового українського часопису — утвердження державного суверенітету України, зміцнення її екологічних, економічних, інформаційних та культурних зв'язків зі світом. Щоб поширювати його не тільки на Україні, а й за її межами, ми прагнутимемо робити журнал конкуренто-

спроможним ... інформаційно... чайно, розра... тримку зацік... них та грома... організацій, ... зарубіжних ... приємств, ко... мих громадя... ших республ... готові прийн... до коша спі... в їхньому р... вільні кошти... поліграфічне...

Тільки факт

УСС БІЛЬШЕ НЕМАЄ

студентської минулому — чних студент- в, голодовок немає. На з'їзді студент- ій України, нулої неділі, о делегатів, УСС та сту- в з 20 облас- прийняли рі- ти УСС і на- ти СУС — ських студен-

В ході полемічних боїв на з'їзді визначено майбутнє спілки як організації, що займатиметься як громадсько-політичною діяльністю, так і питаннями соціального захисту та покращення добробуту українського студентства. Зокрема СУС планує боротися за автономію вузів, пільгове оподаткування студентських підприємств, можливість для студентів вільно об'єднуватися в товариства, спілки, клуби.

Головою СУС більшістю голосів у дві третини обрано студента КДУ Володимира Чемериса, одного з ініціаторів створення УСС та перших неформальних об'єднань молоді в Києві. Цікаво, що практично ніхто з керівників колишнього УСС не ввійшов до керівництва СУС внаслідок незгоди з програмою голови СУС. Розкол після об'єднання?

Сергій ЯНОВСЬКИЙ, студент КДУ.

Продиктовано у номер

Р...СТРАСТІ
КОЛА СТРАЙКУ

...селий початок ... зустріли пе- ...щення цін на- ...невщухаючий ... Стоять 13 ... вже більше ...нтажують па- ... підприємства ... Не працюють ...ля, 3 — ... ...одні зу... ...но ...рняли Макі- ... в Єнакієвому. ...ччині охопле- ...д 30 підпри- ... сприймають ... Скажімо, не ...тарів ...еляни. ...чува... Не- ...ерка ... Фур- ... Донецькому ...рбованців, на ...у надходить

допомога з Києва, Волгограда, Ленінграда, прибув фургон з продовольством з Харкова.

Страйкарі відмовились вести переговори з урядовою комісією: вона не має повноважень вирішувати конкретні питання, а балаканини вже й так було достатньо. Донецька міськрада дала дозвіл страйкуючим встановити пікети на двох центральних площах міста, який ставить на меті роз'яснювати жителям міста політичні та економічні вимоги шахтарів. 2 квітня у Мінвуглепромі СРСР почалися попередні переговори представників уряду з шахтарями.

Юрій ДОЦЕНКО, власний кореспондент «Голосу України». Донецьк.

ОБВАЛ НАДІЙ?

Шахтарські лідери «Первомайськвугілля» ігнорують рішення Луганського об'єднаного страйккому. Другий місяць не працюють 8 шахт і шахтопрохідницьке управління, недодано понад 200 тисяч тонн вугілля. Збитки сягають двох десятків мільйонів карбованців. Гинуть лави. На шахті «Золота» після тривалого простою завалилася лава горизонту 687 метрів. Під власною вагою просіла порода, роздавивши дерев'яне кріплення і накривши комбайн разом з транспортною прив'язкою. Тепер шлях до коксівного вугілля відрізано. Реальні загрози обвалів на інших шахтах, передусім, на «Первомайській».

Сергій СКИБА, власний кореспондент «Голосу України». Луганська область.

ЗАБУТИЙ ПОДАРУНОК

У 1982 році в Києві урочисто святкувалось дві дати — 1500-річчя заснування міста та 60-річчя утворення СРСР. З нагоди останньої й була встановлена на Подолі копія відомої скульптури Шадра «Булижник» — зброя пролетаріату», яку подарували трудящі Краснопресненського району Москви трудівникам Подільського району Києва. Відкриття було урочистим. А сьогодні пролетаря й нову площу Подолу — «Красная пресня» вже ніхто не згадує. Хоча вона недалеко від першого київського кінотеатру «Жовтень» (колись — «Глорія»).

Познімали зі стін сусіднього будинку величезний транспарант зі словами Гімну СРСР і Герб СРСР, намальований на величезному щиті.

Нема сьогодні і прапорів на металевих трубах подільської «Пресні». Може, тому, що й досі не зрозуміло, скільки республік залишиться в Союзі і якого кольору будуть нові прапори...

Отака сьогодні київська «Красная пресня».

Під площею гуркочуть вагони метро. А на поверхні вже почали руйнуватися стіни будинків, а з-під плит проросла трава. Та й прибирати площу ніхто не поспішає...

Віталій ЛЕЩИНСЬКИЙ. Фото автора.

Пригода

ПРОДАВ РУКУ... ТИГРУ

Житель Жашкова (Черкаська область) Олександр М., як видно, не з боязких, тож вирішив поторгувати своєю хоробрістю. Він побився об заклад із друзями, що за 100 карбованців погладить вовка в мандрівному звіринці. І таки погладив, за що й одержав 100 карбованців.

— Можу погладити й тигра, — заявив після цього Олександр, але за 1000 карбованців.

Знову побилися об заклад...

Звірів у клітці було двоє — самець і самка. Олександр погладив тигрицю. Але цей жест, видно, не дуже сподобався ревнивому тигру, і він відкусив хлопцеві руку вище ліктя.

Хороброму Олександру можна по-людськи висловити співчуття, адже він став калікою. Та й захоплюватися його хоробрістю теж нема підстав — надто вона нерозсудлива.

Микола ТАЛАЛАЙ.

«...ДЬТЕ ВСІ ОДНОДУМНІ, ...УТЛИВІ, БРАТОЛЮБНІ...»

Я неспроста виніс слова апостола Петра з його Першого соборного послання у заголовок. Адже саме вони написані у тих «Бібліях», котрі роздавав нещодавно фольклорний колектив «Колисанка» 117-ї Київської середньої школи імені Лесі Українки всім народним обранцям столиці України прямо у сесійному залі Київміськради. Адже часто-густо депутати не можуть порозумітися, досягти одностайності, знайти, як нині кажуть, консенсус із найболючіших питань. У багатоденних тривалих дебатах вистачає всього: і амбіцій, і нетерпимості одне до одного, і вузькополітичних інтересів та домагань. Особисто я, приміром, через зазначені огріхи в роботі сесій Київміськради ніяк не можу виконати пункт зі своєї передвиборної програми про надання школярам безплатного проїзду в усіх видах міського громадського транспорту (крім таксі). Хоча й проект «Ухвали» неодноразово виносився на розгляд депутатів.

До сказаного хочеться додати, що «Біблії» — українською мовою. І привіз їх у подарунок депутатам директор Львівського регіонального фонду духовного відродження «Думки про Віру» Дмитро Ферцович.

Олекса ВАЩЕНКО, депутат Київміськради, фотокореспондент республіканської дитячої газети «Зірка».

Фото автора.

НАТРУСИЛИ ВАЛЮТУ

Коли Іллічівське підприємство міжнародного концерну «Союззовнішграс» несподівано почало закуповувати імпортні автомобілі, підйомні крани, комп'ютери, дехто здивовано питав: звідки, мовляв, валюта. У відповідь чули загадкове: «натрусили».

Таки справді натрусили. Австрійська фірма «Оємолк», яка спеціалізується на купівлі-продажу сухого молока, транспортує в східні країни продукцію через Іллічівський порт. Під час морських перевезень молоко злежується, втрачає товарний вигляд, і покупці платять менше або навіть відмовляються від товару. Фірмі, зрозуміло, збитки. От і запропонувала вона концерну домовитись з іллічівцями про пересортування продукції. Останні відмовлятися не стали, і незабаром було створено підприємство, де розпаковують, перетрушують, а потім знову запаковують сухе молоко. Фірма платить добре — от і натрусили валюти.

Георгій ВОЛОДАРКО. Одеса.

ПОГОДА

Як повідомили нашому кореспонденту з Гідрометеоцентру, 4—5 квітня у південних та південно - східних областях, а завтра — і в Прикарпатті подекуди короткочасний дощ, на решті території без опадів. Вітер південно-східний і східний, 2—7 метрів на секунду. Температура вдень 10—16, у західних областях подекуди 18—20, вночі 1—7 градусів.

По Київській області сьогодні вдень без опадів, вітер південно-східний, 2—7 метрів на секунду. Температура 10—15 градусів.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

«...ЕРА» — ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІЛОВИХ ЛЮДЕЙ

У світ!

...езвихідь по ... майбут- ...тупово й до- ...юємо свої ...типи догма- ... Тож саме ... нам потріб- ... в галузі ...ї, управлін- ... обміну, ...ники й тех-

нології, а також високопрофесійні політики й журналісти, словом, справжні ділові люди. Саме їхніми руками ми й збираємося робити новий незалежний журнал для ділових людей — «Ноосфера». Програмне завдання нового українського часопису —

утвердження державного суверенітету України, зміцнення її екологічних, економічних, інформаційних та культурних зв'язків зі світом. Щоб поширювати його не тільки на Україні, а й за її межами, ми прагнутимемо робити журнал конкурентоспроможним на світовому інформаційному ринку. Звичайно, розраховуємо на підтримку зацікавлених державних та громадсько-політичних організацій, вітчизняних та зарубіжних фірм, підприємств, кооперативів, окремих громадян України, інших республік та країн. Ми готові прийняти бажаючих до коша співвидавців, якщо в їхньому розпорядженні є вільні кошти, папір, сучасне поліграфічне обладнання.

Журнал щедро віддаватиме свої сторінки під висококласну рекламу. Ми будемо також вдячні за спонсорські внески.

Тож бажаючі підтримати нове видання можуть надсилати кошти на адресу: 252030, Київ-30, абонементна скринька 235/8, журнал «Ноосфера». Телефон—телефакс: (044) 449-52-61.

Володимир ІВАНЕНКО, головний редактор.

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

ЗДОРОВИЙ ГЛУЗД

ладнана фінансова система. Хто міг би подумати три-чотири роки тому, що інфляція, яка, за нашим уявленням, була обов'язковим супутником лише капіталістичного суспільства, такою махровою квіткою розквітне на соціалістичному грунті. Та що там казати, коли всього один крок відділяє нас від гіперінфляції.

Шановні товариші!

Не час і не місце робити поглиблений аналіз причин, що привели нашу економіку до кризи. Тим більше не ставлю на меті шукати винуватців становища, що склалося. Та один висновок все-таки напрошується об'єктивно: все, з чим ми зіткнулися, все, що нині маємо,— це діалектично неминучий наслідок економічної політики величезної, зацентралізованої до абсурду, унітарної держави. Одним словом, перебудова, радикальні зміни в державному устрої, виробничих відносинах, нарешті, в суспільній свідомості назріли і були неминучі. Але, на превеликий жаль усіх, у політиці проведення перебудовних процесів геть-чисто були відсутні два найголовніші компоненти: науково обгрунтована концепція і детально пророблена, цільова комплексна програма дій.

Їх немає і тепер. А замість них маємо філософію «тицяння», методи «проб і помилок», зневажливе ставлення до об'єктивно діючих економічних законів. Все це круто замішувалося на такому собі «молодіжному» завзятті, мовляв, головне — розпочати, спробувати, а дії свої підкоригуємо, модель підправимо в процесі перебудови. Відсутність теорії заповнимо практикою широкомасштабних експериментів. Але ж відомо, що будь-який, непродуманий в деталях економічний експеримент, — це або «піратський прапор», або «залізобетонний бункер» для бюрократів. Вам, звичайно, зрозуміле значення алегорії. Адже в останні роки над нами так часто майоріли лозунги, під якими нас прагнули вести до ринкових відносин досить небезпечними стежками підприємництва і загальної приватизації. Знайомі вам і бункери бюрократів, в одному з яких сумно відомий академік намагався зарегулювати зарплату.

Але найбільш серйозні неприємності на споживчому ринку почалися два-три роки тому, коли уряд країни прийняв одну за одною постанови, які мали тільки одну спрямованість — збільшення грошових доходів без будь-якого кількісного зростання обсягів виробництва. Фонд заробітної плати збільшувався на п'ять-шість мільярдів на рік, а випуск продукції зменшувався.

Ясна річ, спроба задовольнити групові інтереси за рахунок вольових, антиекономічних методів призвела до того, що все нові й нові групи та верстви населення стали вимагати від уряду більше, ніж він міг дати.

За дуже короткий період грошові доходи в три-чотири рази перевищили обсяг товарної маси, тобто на карбованець товарів накинулися три-чотири карбованці, що на руках споживачів. Люди стали купувати не те, що потрібно в цей момент, а те, що сьогодні можна купити. І товарів не стало. Таке «безтоварне» збільшення зарплати — це лише видимість благополуччя, оскільки відразу за цим настає підвищення роздрібних цін.

І зовсім недопустимо, навіть аморально, що таке зростання зарплати досягається головним чином за рахунок тих верств населення, які в силу об'єктивних причин не можуть обстоювати свої інтереси такими самими методами масового впливу, тобто жертвами масового егоїзму, до недавнього часу, ставали, насамперед, пенсіонери, інваліди, діти.

Але ситуація швидко змінюється. Сьогодні під реальною загрозою — існування станового хребта промисловості — чорної металургії.

Проблем великих і дрібних, складних і простих, гострих і не дуже останнім часом у галузі нагромаджено чимало. Однак сьогодні небезпечна тенденція анархії і розвалу виробництва досягла останньої межі.

Треба дивитися правді у вічі. Першого удару по галузі, від якого вона так і не змогла прийти до тями впродовж півтора року, було завдано шахтарськими страйками влітку 1989 року. Нинішній страйк може добити її остаточно.

Розумію, мої слова можуть бути витлумачені як бажання зіткнути інтереси шахтарів і металургів. Розумію і заздалегідь відкидаю такі звинувачення.

Більше того, прояв незадоволення гірників я сприймаю як нормальну реакцію нормальних людей на ненормальні умови праці і життя.

Однак не як голова уряду, а просто як громадянин республіки, що відроджується, вважаю своїм обов'язком ще раз звернутися до шахтарів з просьбою проявити мудрість, розсудливість і припинити страйк.

Він, на моє глибоке переконання, однаковою мірою ллє воду на млин як тих, хто в ході демократичних процесів опинився на узбіччі суспільно-політичного життя, так і тих, хто хоче, вибачте, на горбу шахтарів в'їхати в коридори влади.

І ті, й інші, потираючи руки від задоволення, діють за відомим ще з часів 1917-го принципом: «Чим гірше — тим краще!»

Саме вони кровно зацікавлені, щоб наша республіка, яка скинула кайдани централізму і прагне реального суверенітету, була відкинута на десятиріччя назад, до стану післявоєнної розрухи.

Так, металурги одними з перших відчули на собі всю руйнівну силу страйкового безумства. До чисто галузевих внутрішніх проблем, яких більш ніж досить, додалися нестача вугілля, коксу, що призвело до зупинки металургійних агрегатів, скорочення обсягів виробництва металопродукції.

У минулому році, як відомо, було недопоставлено понад три мільйони тонн вугілля. З початку цього року недодано більш як мільйон тонн. Безперечно, за такого становища не може бути й мови про якийсь марочний склад шихти для коксування. Коксохімзаводи працюють, як кажуть, «з коліс», якість коксу постійно погіршується. А це — розладнання ходу доменних печей, аварії.

Але сьогодні перед вами, шановні коксохіміки, стоїть уже нове завдання: зберегти пічний фонд, не допустити руйнування кладки печей. Від цього залежить не тільки подальша доля всіх металургійних переділів, а й благополуччя понад 800 тисяч працівників галузі.

Що впадає у вічі після відвідання заводу імені Дзержинського? Те, що праця металургів, як і раніше, залишається важкою, виснажливою, небезпечною. У цьому вона схожа на труд шахтарів, з яким я добре обізнаний, адже за плечима понад десять років підземного стажу. Та все ж відрадно, що переважна більшість металургів залишається істинними патріотами обраної професії, галузі, душею вболіває за справу, прагне зробити все можливе, а то й неможливе, щоб у надзвичайно складних умовах не залишити республіку без металу.

Відомо, що металургія є однією з галузей регіональної спеціалізації України. Цілком природно, що економічне та фінансове становище істотно впливають на формування місцевих бюджетів міст і областей, на психологічний клімат і соціальну обстановку в трудових колективах.

Тому велику тривогу викликає той факт, що поряд з наявністю підприємств сучасного, я б сказав, світового науково-технічного рівня, для галузі в цілому характерні високий ступінь морального і фізичного зносу виробничих фондів, застаріла технологічна й організаційна структура. Від 70 до 90 відсотків мартенівських печей, сортопрокатних і листопрокатних станів експлуатуються за межами нормативних строків і давно вже потребують заміни чи хоча б докорінної реконструкції.

Складається враження, що науково-технічна революція, здається, вже третя за рахунком, проходить мимо галузі. Звідси і низька якість металопродукції, обмеженість її сортаменту, висока собівартість, неконкурентоспроможність на зовнішньому ринку.

Мені не хотілося б зачіпати честолюбство керівників металургійних підприємств, але хто пояснить, чому стан справ з багатьох показників у нас значно гірший, ніж в цілому по Міністерству металургії СРСР?

Довідково: (дані за 1990 рік)

	УРСР	СРСР
Зношення основних фондів (у відсотках)	62	52
Питома вага безперервного розливання сталі (у відсотках)	8	18
Рентабельність виробництва металопродукції (у відсотках	15	29

Звичайно ж, виникають запитання: в чому причина, чому так сталося?

Не збираюся зводити рахунки з керівниками Мінчормету СРСР, але шила в мішку не сховаєш: обминали вони своєю увагою підприємства республіки. Прикро, що українська металургія останнім часом все більше набувала рис сировинного додатку загальнодержавного металургійного комплексу. Чимало років нас просто обділяли капітальними вкладеннями і матеріально-технічними ресурсами.

Лише один приклад. Незважаючи на те, що доля виробництва металургії республіки в загальносоюзному обсязі з більшості видів продукції сягає 44 відсотків, за останні двадцять років питома вага капіталовкладень, виділених Мінчорметом СРСР підприємствам України, становила менше 28 відсотків. Та й ті, чого гріха таїти, не завжди освоювали в повному обсязі.

Тільки за останні три п'ятирічки ми недоодержали майже 5,5 мільярда карбованців капіталовкладень (що дорівнює лімітові цілої п'ятирічки). Не випадково коефіцієнт вибуття основних фондів у металургії республіки становив лише від одного до півтора відсотка за рік, що в 2,5 раза нижче мінімально допустимого нормативу.

Ми не можемо більше миритися з таким зневажливим ставленням до важливої базової галузі, до людей, які з нею пов'язали свою долю. Тому, керуючись Декларацією про державний суверенітет України та Законом про її економічну самостійність, Верховна Рада УРСР 1 лютого цього року прийняла постанову про передачу підприємств та організацій металургійної промисловості, що розташовані на території України, у власність республіки.

Розпорядженням Ради Міністрів УРСР з метою підготовки пропозицій з усіх питань, пов'язаних з передачею підприємств, було створено спеціальну комісію. Звичайно, цей урядовий орган мусить активізувати роботу. Однак її результативність прямо залежить від невизначеності щодо майбутньої структури управління галуззю.

Думаю, пора поставити крапку над «і». Вважаю, що вирішенню проблем галузі сприятиме Державний комітет УРСР у справах металургії, який маємо намір створити.

Але це не «рокіровка» органів управління. Функціональна спрямованість Комітету буде принципово новою. Вона повинна мати індикативний, координаційний характер, максимально відповідати ринковим структурам. Такий підхід надає металургійним підприємствам максимум економічної свободи з повною відповідальністю за стан справ на кожній ділянці.

В останні дні я зустрічався з багатьма керівниками металургійних підприємств республіки. Зустрічі ці цікаві, конструктивні. Розглядали різні варіанти й комбінації майбутніх горизонтальних організаційних структур, об'єднаних за галузевим і виробничо-територіальним принципом. Спільною умовою для них має стати добровільність, повний госпрозрахунок і самофінансування.

Такі асоціації треба розглядати як перехідну організаційну структуру на етапі входження в ринок. Надалі, з розвитком ринкових відносин, можуть виникати й інші форми об'єднань. Думаю, що саме життя запропонує нам прогресивні форми господарювання, треба тільки діяти сміливіше і рішуче.

Хочу коротко торкнутися ще однієї, спільної для всіх проблеми — проблеми екології, стану навколишнього середовища в регіонах.

Міста, де розташовані підприємства металургії, через наше, інколи, прямо скажу, погане господарювання перетворені в зони справжнього екологічного лиха. Жити в таких умовах далі не можна. Тим більше зараз, коли вже не можна кивати на союзне міністерство або на інші центральні органи.

Сьогодні за чинним законодавством саме підприємство має проводити всі природоохоронні роботи і вишукувати необхідні ресурси, головним чином за рахунок власних джерел. Та в умовах ринку інакше бути й не може.

Оскільки металургія переходить під юрисдикцію республіки, очевидно, назріла необхідність розробки спеціальної урядової програми розвитку чорної металургії України з чіткою деталізацією найближчої перспективи. Установам Академії наук, галузевим інститутам, мабуть, така робота буде під силу. Реалізація заходів цієї програми повинна забезпечити швидке виведення галузі з її нинішнього, прямо скажемо, незавидного стану.

Виходячи з перспектив забезпечення коксохімічного виробництва вугіллям та з його шкідливого впливу на екологію, треба, напевно, всебічно обдумати доцільність збереження виробництва коксу в досягнутих обсягах. Адже для його випалу в минулому році на Україну завезено майже 10 мільйонів тонн коксівного вугілля. Причому понад 3 мільйони тонн виробленого коксу ми вивезли за межі республіки. Чи розумно це?

Шановні товариші!

У винятково складних і соціально небезпечних економічних умовах уряд республіки інтенсивно працює над програмою стабілізації економіки.

Вона буде представлена комплексом надзвичайних заходів економічного, організаційно-адміністративного і правового характеру. Не виключено, що деякі з них суперечитимуть чинному законодавству, що потребуватиме відповідних дій Верховної Ради, можуть бути непопулярними за своїм змістом. Проте, на жаль, іншого шляху до збалансованого ринку просто не існує.

Якщо ж найближчим часом нам не вдасться зупинити тенденцію спаду виробництва і спустошення споживчого ринку, то стан фінансів республіки, цієї кровеносної системи економіки, стане катастрофічним.

У системі довготермінових заходів основний наголос робиться на максимально ефективне використання потенційних можливостей державного регулювання економіки, насамперед через державні замовлення, податкові інструменти, кредитну політику, різні види пільг, субвенцій тощо. Головне — це зробити держзамовлення економічно вигідним для трудових колективів, задіяти різні важелі стимулювання обсягів випуску продукції, передусім товарів народного вжитку.

У чому полягають першочергові шляхи і засоби для стабілізації економіки?

Завданням номер один є подолання триваючого розпаду господарських зв'язків, поліпшення матеріально-технічного постачання підприємств. Реальний вихід тут — додержання всіма своїх договірних зобов'язань, налагодження стійких прямих зв'язків. Зі свого боку уряд буде робити все можливе, щоб повною мірою виконувались міжреспубліканські угоди, які були укладені в цьому році.

Як основний пріоритет, причому не тільки державний, а й соціальний, ми розглядаємо весь комплекс проблем, пов'язаних зі станом справ у фінансовій сфері, на споживчому ринку. Необхідно у стислі строки досягти істотного скорочення витратної частини нашого бюджету, витрат на управління, виробниче будівництво, різко зменшити невиробничі втрати.

ПОВИНЕН ПЕРЕМОГТИ

Уся наша фінансова політика має бути спрямована на скорочення розриву між грошовою і товарною масою. У кожному колективі слід продумати і задіяти ефективні стимули до нарощення обсягів випуску товарів для народу.

У кожному місті, районі треба значно розширити ринок товарів. Адже у нас практично немає ринку житла, ринку багатьох предметів подвійного призначення, які можуть бути і засобами виробництва і продаватися населенню. Йдеться про будівельні матеріали, деякі види інструментів, устаткування.

Зміна структури споживчого ринку — це реальний шлях до його рівноваги. Нам необхідно в короткі строки здійснити реальний поворот економіки до потреб людини. З цією метою уряд має намір здійснити кардинальну структурну перебудову народного господарства. Це непросте питання, воно потребує часу і ресурсів, але його обов'язково треба вирішувати.

У республіці є потужний машинобудівний комплекс, але віддача його для потреб населення України дуже низька. Лише 5—6 відсотків його продукції безпосередньо потрапляє на споживчий ринок. Решта 95 використовуються на потреби оборони та інвестиційного комплексу.

Та і в цілому промислове виробництво республіки на дві третини працює, як кажуть, саме на себе, і лише третина його продукції доходить до споживчого ринку. Звичайно, таку структуру виробництва далі зберігати не можна, інакше ми ніколи не наповнимо прилавки магазинів.

Але найголовніша турбота уряду — як забезпечити населення продуктами харчування, як вирішити проблему продовольства. Ви знаєте, що Верховна Рада України прийняла дуже важливий Закон — про пріоритетний розвиток села.

Кілька днів тому я зустрічався з депутатами й активом агропромислового комплексу. Не буду докладно зупинятися на цій зустрічі, скажу лише, що проходила вона досить напружено, нервово, а іноді й вельми жорстко. І це закономірна реакція на стан справ у сільському господарстві. Ми пожинаємо гіркі плоди споживацького, багато в чому байдужого ставлення до села, що видно на прикладі і вашої області.

Лише один факт: за 13 років сільське населення Дніпропетровщини зменшилося на 75 тисяч чоловік. А це понад 10 відсотків усього сільського населення області. Така ж картина і в цілому по республіці — щороку село залишають 200 тисяч чоловік, як правило, молодих і здорових. Давайте ж, нарешті, зрозуміємо, що не від хорошого життя біжить селянин від свого дому, де жили і працювали його діди і прадіди.

Я вже говорив, що шахтарські страйки боляче б'ють по всіх галузях економіки. Відчутні вони й на селі. Хотілося б запитати тих, хто закликає гірників не працювати: чи уявляють вони хоча б приблизно, скільки сільгоспмашин, труб, металоконструкцій, запчастин не одержить через це сільське господарство, яке їх годує тричі на день? Які площі не будуть засіяні і скількох тонн зернових ми недорахуємось?

Що б не казали, хліб — усьому голова. Тому уряд республіки в умовах величезного дефіциту фінансових і матеріальних ресурсів вишукав можливість практично в повному обсязі задовольнити потреби агропромислового комплексу. Не до кінця вирішеними залишились питання поставок металопрокату і лісоматеріалів.

Я поділився своїми міркуваннями з депутатами, але вони, зізнаюся, досить скептично поставились до мого повідомлення. Люди вже настільки втратили віру, що навіть саму спробу подати їм реальну допомогу сприймають з недовірою. Ось до чого ми довели село!

Так, у республіці дуже складне становище з металом, трубами, шифером, цементом, але ще раз підкреслюю: у будь-якій ситуації останній гвіздок, останній мішок цементу мають бути віддані саме селу. Сьогодні воно більше, ніж коли-небудь, потребує підтримки всього суспільства. І просто аморальними є в цій ситуації спроби деяких громадських самоутворень та їх лідерів вбити клин між селом і містом, протипоставити інтереси робітника і селянина. Я звертаюся до вас, шановні товариші: треба продумати, як подати допомогу сільським трудівникам, які не сьогодні — завтра почнуть багатомісячну боротьбу за врожай.

А тепер дозвольте торкнутися деяких планів уряду на найближчу перспективу. Вважаю, що незабаром Парламенту України буде подано на розгляд принципово нову систему управління народним господарством, покликану забезпечити рішучий поворот у бік ринкових відносин.

Нещодавно на одному з київських підприємств мені поставили запитання: якою буде ціна переходу до ринку? Запитання правомірне, і відповів я на нього чесно: на першому етапі практично неминучим буде зниження життєвого рівня окремих категорій і верств населення, знизиться його зайнятість. І тоді той, хто запитував, вигукнув: так для якого дідька нам потрібен цей ринок?

Ні, друзі, альтернативи ринку немає, і це доводить світовий досвід. І не можна розраховувати, що, проживши стільки років за командно-бюрократичною огорожею, можна одного прекрасного ранку прокинутись у новому світі, наповненому товарами і послугами.

Багато хто сьогодні відверто заздрить ситому життю капіталістичних країн, забуваючи, через які злигодні і страждання пройшов Захід на шляху до нинішнього благоденства. Нам же все подай негайно. Але ж так не буває! Не хотілося бути банальним, але доведеться повторити відому істину: за все треба платити. І наше нинішнє становище — це розплата за допущені в минулому помилки.

Інша справа, як зробити, щоб плата ця була по можливості мінімальною? Ось це і стане основною турботою нового Кабінету міністрів республіки.

Гадаю, ми не підемо за прикладом Центру, де створення Кабінету означало, по суті, зміну назви, що супроводжувалася певними кадровими перестановками. Наша модель, на відміну від союзної, буде максимально пристосована до потреб ринкової економіки. При цьому, вважаю, нам вдалося інтегрувати два, на перший погляд несумісні, системоутворюючі принципи.

По-перше, забезпечити достатній ступінь усталеності організаційних структур самого Кабінету, бо без цього розраховувати на можливість проведення ефективної довготривалої соціально-економічної політики було б наївно.

І, по-друге, добитися досить високої еластичності у структурі інших органів державного управління. Це принципово важливо, оскільки саме вони в міру розвитку ринкових відносин будуть якісно змінюватись і в перспективі перетворяться у нові структури.

При визначенні структури Кабінету ми відмовились від використання галузевого підходу. Практично галузевих міністерств у ньому представлено не буде. Отже, тим самим ми свідомо відмовляємося від будь-якого адміністративного втручання у справи підприємств. А що стосується державного регулювання, то воно здійснюватиметься з допомогою економічних важелів впливу. Як, власне кажучи, і має бути в нормальній державно регульованій ринковій системі.

Нова структура Кабінету міністрів республіки буде водночас і найважливішою складовою частиною розробленої нами Програми надзвичайних заходів по стабілізації економіки, і обов'язковою умовою її успішної реалізації.

Я про це вже говорив, зазначу лише кілька принципових особливостей цієї програми.

Перша. Ми маємо намір не декларувати, а забезпечити реальну економічну свободу всім підприємствам, незалежно від форм власності. Якщо цього не зробити, розраховувати на розвиток ринкових відносин не доводиться.

Друга. Забезпечуючи рівноправність усіх форм власності, активізуючи процеси роздержавлення і приватизації, ми, проте, твердо стоїмо за збереження в необхідних масштабах державного сектора і, більше того, за його зміцнення. Для цього буде створено необхідні економічні передумови. Ми також за переважання колективних форм власності у промисловості.

Третя. Як головні будуть використані принципи рівних стартових можливостей і соціальної справедливості. Одночасно із здійсненням стабілізаційної програми буде постійно вдосконалюватись і система соціальної підтримки населення.

* * *

Потім В. Фокін відповів на численні запитання металургів, керівників радянських, господарських і профспілкових органів ряду областей республіки, представників преси, телебачення і радіо.

ЩОБ ЗІБРАТИ УРОЖАЙ БЕЗ ВТРАТ

Рада Міністрів УРСР прийняла рішення про порядок і умови залучення працездатного населення на сільськогосподарські роботи і направлення вантажних автомобілів на збирання врожаю в 1991 році.

Щоб не допустити втрат при проведенні збиральних робіт, уряд визнав за необхідне активну участь в них працездатного населення міст, селищ міського типу і сільських населених пунктів, працівників промислових, транспортних та інших підприємств, установ і організацій, студентів, учнів середніх спеціальних навчальних закладів і професійно-технічних училищ, а також направлення на ці роботи вантажних автомобілів (із складом водіїв) указаних підприємств, установ і організацій.

Передбачено вирішення питань, пов'язаних із створенням належних побутових умов для осіб, які братимуть участь у сільськогосподарських роботах, застосування ефективної системи оплати їх праці, включаючи широке використання натуральної її форми. Визначено порядок технічного обслуговування і заправки паливом автомобілів, що направляються на збирання урожаю.

Сектор інформації Ради Міністрів УРСР.

СЕРВІС ДЛЯ АПК

Рада Міністрів УРСР прийняла рішення про створення Українського державного концерну по матеріально-технічному і сервісному забезпеченню агропромислового комплексу (Украгротехсервіс).

Встановлено, що підприємства та об'єднання, які входять до його складу, зберігають господарську самостійність і права юридичної особи.

Головне завдання концерну — створювати необхідні умови для виробництва і переробки сільськогосподарської продукції шляхом стабільної поставки матеріально-технічних ресурсів і надання сервісних послуг колгоспам, радгоспам, селянським (фермерським) господарствам, переробним, будівельним та іншим підприємствам Держагропрому УРСР, підприємствам і організаціям міністерств і відомств агропромислового комплексу та забезпечення підприємств усіх галузей народного господарства сільськогосподарськими машинами й запасними частинами до них, а також до тракторів і автомобілів.

Концерну дозволено здійснювати самостійно відповідно до чинного законодавства зовнішньоекономічну діяльність.

Сектор інформації Ради Міністрів УРСР.

ЩО ДУМАЄ НАРОД

Вісті з місцевих Рад

Чернівці. Від імені народу говорять всі — од секретаря райкому до державного лідера. Виконком Чернівецької обласної Ради народних депутатів вирішив нарешті дізнатись, що ж думають люди, і замовив місцевому соціологічному центру провести дослідження в області з цілого ряду важливих політичних і громадських питань. Група науковців під керівництвом кандидата філософських наук Дмитра Турченкова опитала дві тисячі чоловік працездатного населення по 64 позиціях.

Найбільше турбує людей (81,5% опитуваних) погіршення постачання товарами народного споживання. Вихід з цього становища буковинці бачать в створенні зони вільної економічної діяльності (62,7%). Серед державних, політичних та громадських організацій найвищий рейтинг у Товариства української мови імені Т. Г. Шевченка (60,4%), Рад народних депутатів (56,7%), товариства «Зелений Рух Буковини» (40,9%). Компартія України (36,6%) — на четвертому місці. Однак більше третини опитуваних вважає, що реальна влада на території області й досі в руках обкому компартії. Така ж кількість громадян висловилась за департизацію органів влади, а 39,5% опитуваних поставили й питання про департизацію правоохоронних органів. Цікаво, що за прийняття «жорстких», непопулярних при вивченні, заходів висловились 37,2% опитуваних. 47,5% громадян області хвилює проблема спаду моральності і культури.

Одним словом, перед тим, як виступати від імені народу або приймати радикальні міри, треба б знати, що думає про це сам народ, інакше наслідки можуть бути непередбаченими.

Михайло ВАСИЛАЩКО,
власний кореспондент «Голосу України».

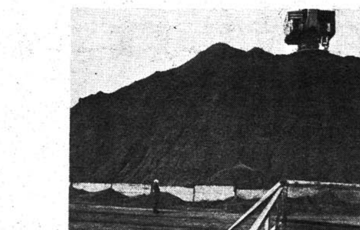
З КВАРТИРИ—У ВЛАСНИЙ КОТЕДЖ

Одеса. Для великих міст загроза перетворитися в мегаполіси, зростання яких стане неконтрольованим, стала дуже актуальною. Новобудови поглинають родючі землі, зменшуючи виробництво продовольства, збільшуючи черги на житло за рахунок зірваних із землі селян. В Одесі вирішили відмовитися від подібної самоїдської політики і взяти на озброєння досвід багатьох високорозвинених країн Заходу, де громадяни, працюючи в містах, живуть у власних котеджах, по суті, в сільській місцевості.

Виконком обласної Ради народних депутатів прийняв рішення про розширення індивідуального житлового будівництва в приміській зоні. Після погодження з органами влади ряду сільських районів — Біляєвського, Комінтернівського, Овідіопольського — визначено 23 населених пункти, де без будь-яких негативних наслідків можна споруджувати малоповерхові житлові будинки для одеситів. Програма розрахована на 5 років. Фінансування буде диференційованим: за власні гроші сімей, за гроші підриємств та організацій. Можливий варіант надання кредиту. Важливо, що в місцях поселення своїх працівників підриємства займатимуться розвитком соціально-культурної інфраструктури, транспортної мережі.

Віктор ГЕОРГІЄВ.

ЯК КОЗАКИ ВУГІЛЛЯ ПРОДАВАЛИ

Бізнес-контакт

Спочатку подумалось, що оті величезні штабелі вугілля на причалі порту «Южный» ранковий приморозок інеєм припорошив. Та заступник начальника другого вантажного району В. Ларчик роз'яснив: «Окислюється вугіллячко. Воно й не дивно — вісім місяців під відкритим небом». На фоні шахтарських страйків, гострої нестачі палива як для домен, електростанцій, так і на побутові потреби населення — і раптом отаке? Але ж ось вони, перед очима — своєрідні терикони безгосподарності! Звідки виникли тут, на березі Григорівського лиману, що під Одесою?

Почалося все з того, що зовнішньоекономічна асоціація «Нико», котра у Чернівцях уклала контракт з лондонською фірмою «Трейд Дискаунт Лимитед» на поставку останній 200 тисяч тонн вугілля марки «антрацитовий штиб» (АШ). Спитаєте, звідки на Буковині, де, окрім звичайнісіньких дров, ніякого іншого власного палива досі не мали, та така кількість вугілля на експорт? Відгадка дуже проста: асоціація мала отримати його від виробничих об'єднань «Донбасантрацит» та «Антрацитвуглезбагачення». З тим, щоб шляхом бартерних угод натомість поставити шахтарям товари народного споживання й технологічне обладнання. Не забуваючи при цьому, звичайно ж, і про власну вигоду.

Чому саме через «Нико» вирішили діяти шахтарі? Їм самим, зрозуміло, видобувати вугілля, а потім ще й торгувати ним за рубежем (хоча такий дозвіл уряду країни і є, щоправда — за умови виконання держзамовлень та договірних зобов'язань) якось не з руки, ось і шукали посередника. І знайшли — не у себе в Донбасі, не в столицях, а в периферійних Чернівцях, Та реноме «Нико», якщо за документами, ніби не таке вже й провінційне. Взяти хоча б «Свідоцтво», підписане заступником уповноваженого Міністерства зовнішньоекономічних зв'язків СРСР при Раді Міністрів України В. Кравченком, де чорним по білому зазначено: «12 лютого 1990 року зовнішньоекономічна асоціація «Нико» занесена до Державного реєстру учасників зовнішньоекономічних зв'язків під № АС-1377/2371 і здійснює експорт та імпорт товарів (послуг) відповідно до списку товарів і послуг, що вказані в додатку до «Свідоцтва». А в тому додатку — чого тільки немає: від верстатів металообробних до сталі в зливках, вугілля кам'яного до лісоматеріалів, горілки й лікерів до овочевих пюре та фруктової сушки. Ліцензію на продаж донецького вугілля «Нико» одержала теж не в себе на Буковині — її видало Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків СРСР за погодженням з Мінвуглепромом країни. Одне слово, такому посереднику — і карти в руки.

Діставши згоду шахтарів, «Нико» 25 квітня 1990 року підписала з інофірмою контракт, за яким загальна вартість товару оцінювалась у 5,4 мільйона доларів США. Ще до цього асоціація в особі її генерального директора І. Ніколайчука заручилась згодою керівництва морського торгового порту «Южный» на перевалку вугілля, тобто вивантаження його з вагонів, короткотермінове зберігання на своїх складських територіях і завантаження на радянські та іноземні судна. Невдовзі з Донбасу на береги Григорівського лиману почали надходити великовагові поїзди. На липень минулого року тут накопичилось 79 тонн вугілля «АШ».

Саме в цьому місці нашої оповіді доречно, вважаю, зробити далеко не ліричний, а суто діловий відступ. У контракті з інофірмою були обумовлені, зрозуміло, не тільки кількісні, а й якісні показники товару. Та спрацював, вочевидь, суто наш, вітчизняний принцип: візьмуть, мовляв, що дамо, бо й цього не матимуть. Так міркували, мабуть, не тільки шахтарі, а й керівники щойно створеної зовнішньоекономічної асоціації. Бо перші, справно оформивши сертифікати, що ними супроводжувався вантаж, слали під Одесу, як пізніше з'ясувалось, зовсім не те, що в тих документах зазначено. А другі — не стали перевіряти якість товару, повіривши постачальникам на слово. І саме це стало для них фатальною помилкою, за якою потяглися інші біди. Прискіпливий зарубіжний покупець, знаючи, очевидно, наші звички, не поспішав давати згоду на вивезення вугілля в країну призначення — Нідерланди. Він волів спочатку взяти проби на аналіз.

Оскільки на місці можливостей для цього не було, фірмачі відвезли проби додому, в Англію. А там, в заморській, лабораторії, спеціалісти зробили висновок: сертифікати — то звичайнісінька «липа». Фірма негайно розірвала контракт. «Нико», а разом з нею й шахтарі, залишились чухати потилиці коло розбитого корита.

Скандал! Порт тут же припинив приймати вантаж, який зайняв уже чималу складську територію. А керівникам «Нико» порадили: терміново шукайте інших покупців, у нас не «камера схову». Побачивши незабаром, що ті — не такі вже й компетентні в налагодженні міжнародних угод, а в ринковій стихії почуваються далеко не так, як риба у воді, — портовики самі включилися в пошук. У жовтні минулого року блимнула, здавалося, надія: вийшли на іншу радянську зовнішньоекономічну асоціацію — «Лугань», яка з вугіллям уже мала справи. Остання, ставши посередником посередника, уклала контракт з турецькою компанією «Балдем», щоправда, на поставки поки що лише десяти тисяч тонн вугілля. І все ж: а раптом за першою партією підуть і друга, й третя? Однак генеральний директор «Лугані» В. Степаненко, після відправки отих десяти тисяч тонн, розчарував: нової угоди не передбачається. Відтоді пошуки покупців ніяких конкретних результатів поки що не дали.

— Власне, бажаючі придбати вугілля є, — каже Є. Яковцев, заступник начальника порту «Южный» з експлуатації (саме він укладав угоду з «Нико»). — Про це заявили, зокрема, представники Югославії, Туреччини, Греції, деяких інших країн, що ведуть операції через наш порт. Щоправда, всі вони вимагають одного: до вугілля, яке й раніше не відзначалось особливою якістю, а нині ще більше її втратило, — додати певну кількість високоякісного. Така суміш могла б задовольнити потреби клієнтів.

Чи знають про це «Нико», шахтарі? Так, знають. Однак, раз побивши горшки, тепер ніяк не знайдуть спільної мови. Хоча обидві сторони і розуміють, що ситуація з кожним днем погіршується. І, безсумнівно, прийде час, коли й такого виходу з неї ніхто не запропонує...

Назріває скандал і між співвітчизниками з «Южного» та «Нико». Можна сказати, він уже розпочався. Справді, порту оті «терикони» ні до чого. Разом з уже згадуваним В. Ларчиком обходимо їх звідусіль, притримуючи каски, задираємо голови, щоб оглянути побілілі вершини. До речі, тут, на цьому ж причалі, височіють ще дві гори «залежалого» товару — руди. І теж у чималій кількості — 60 тисяч тонн. Скільки часу? Та вже півроку. Лопнув контракт з однією з фірм Іспанії, тепер та сама асоціація «Лугань» знайшла для Запорізького залізорудного комбінату (то його товар) покупців, ніби-то в Китаї. Щоправда, в ціні клієнти поки що ніяк не зійдуться, отож рано стверджувати, ніби проблема розв'язана.

А хто платитиме за зберігання вантажу? Адже у «Нико» відповідної суми — майже мільйон карбованців! — не було і немає (не кажучи вже про заборговані чверть мільйона доларів). Отож, коли з «Южного» пішов телекс на адресу асоціації, в якому була поставлена вимога розрахуватися не пізніш 20 лютого (інакше портовики звернуться до держарбітражу), з Чернівців на береги Григорівського лиману терміново прибув посланець «Нико». Майже водночас з ним, до речі, сюди приїхав і гонець з Запоріжжя. В обох була одна мета: якось домовитися про відстрочку платежів (запоріжці заборгували порту за зберігання руди 557 тисяч карбованців). «Нико», аби виграти час, запропонувала досить «оригінальний» хід: на суму боргу вона, мовляв, поступово закуповуватиме для портовиків різні дефіцитні матеріали — ліс, цемент і таке інше. Це дасть можливість відшкодувати заборгованість у кілька прийомів з найменшими неприємностями для самої «Нико», а портовики одержать те, в чому вони мають нагальну потребу і чого ніяк не можуть «дістати». Тільки відкличте, попросили чернівчани, платіжний рахунок, бо як пустять асоціацію «з молотка», то буде неперелівки не тільки їй самій, а й порт залишиться у програші. В «Южному» тепер розмірковують: пристати на ті умови чи ні? Не чергова, часом, це афера? А вугілля, як, до речі, й руда, лежить собі та й лежить, і борг «Нико» «Южному» вже перевалив за мільйон карбованців. Та це нікого, схоже, особливо не хвилює. Мало у нас до цього списували всіляких боргів?

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».

На знімку: ось вони — гори розмитого дощами, обвіюваного морськими вітрами донецького вугілля, яке надовго осіло на причалі порту «Южный».

Фото Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО.

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Головний редактор — 446-92-11.

Заступники головного редактора — 446-70-42, 446-91-16, 446-91-37, 446-91-96.

Відповідальний секретар — 446-72-63.

Завідуючий коректорською — 446-60-22.

Відділи: міжнародний — 446-91-20, листів — 441-88-28, економіки — 441-88-07, аграрний — 441-86-18, парламентський — 441-84-52, 441-85-64, охорони здоров'я — 441-88-06, соціальних питань — 441-88-55, екології — 441-88-58, культури — 441-86-44, спорту — 441-88-08, інформаційний — 446-61-13, історії України — 441-88-62, військових питань — 441-88-52, реклами — 441-89-44.

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Відповідальний секретар Віталій Суддя.

Черговий редактор — Марина Дятлова.

Автори макета — Анатолій Мироничев, Леонід Підлужний.

Випусковий — Леонід Клюско.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори: Тамара Баштанник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Антоніна Сильверстова, Людмила Несена, Любов Станачич, Людмила Терещук.

Верстальники: Тетяна Балюк, Алла Будникова, Марія Солодюк, Ольга Яценко, Анатолій Артеменко, Сергій Скаженюк.

Лінотипісти: Віктор Процун, Раїса Гринюк.

* * *

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 03150651.

Еврика

ЧЕРЕЗ ТЕРНИ ДО ЗІРОК

Як повідомила газета «Нью-Йорк таймс», Національне управління з аеронавтики й дослідження космічного простору розробило новий проект орбітальної станції. Ще в 1984 році президент США Рональд Рейган висловив ідею створення орбітальної станції, роботи над якою мали завершитися в середині 90-х років. Та вартість проекту (37 мільярдів доларів) і конструкторські недоліки стали на перешкоді таких робіт.

Новий проект передбачає створення набагато меншого за розміром об'єкта, ліквідацію двох відсіків-переходів, зменшення площ лабораторії й житлової кімнати. На станції зможуть працювати тільки четверо астронавтів. У розрахунках передбачається їх більша безпека.

Пропонований проект розгляне Національна космічна рада на чолі з віце-президентом США Деном Куейлом, а потім конгрес.

РАДІОТЕЛЕФОН — ДЛЯ ПОБУТОВИХ ПОТРЕБ

Бездротові телефони завойовують все більшу популярність у ділових людей. В майбутньому їх активно планується використовувати в побутових справах. Вони стануть основним засобом зв'язку. Нові моделі таких автоматів виготовила німецька фірма «Хагенук» (на знімку).

